

14.07.2025

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/994
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.06.2025/244
Karar Numarası : 2025/393
Başvuran : N.S.E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Milli Eğitim Bakanlığı
Muhatap Adres : 2- İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı bulunan oğlunun, eğitim hakkına erişememesi nedeniyle ayrımcılık yasağının engellilik temelinde ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle:

a. Velisi olduğu O.B.Ş.'nin Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısının bulunduğunu, 3 yaşında otizm tanısı aldıktan sonra ana sınıfı yaşı geldiğinde kendisini hiçbir okulun kabul etmediğini, bu sebeple o dönem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) başvurdıklarını, tüm bu sancılı süreçler sonunda oğlunun kaynaştırma öğrencisi olabildiğini, ortaokul son sınıfa kadar kaynaştırma öğrencisi olarak İstanbul ... İlkokulu ve ... Ortaokuluna devam ettiğini, bu aşamalarda mevzuatta yer alan gerekli eğitsel desteğin sağlanmadığını, oğlunun eğitim hayatının kendi çabaları ile yürütüldüğünü, son yılında Covid-19 salgını sebebiyle okula devam etmediği halde mezun sayıldığını, bu süreçte çeşitli sorunlar yaşadıklarını ancak ortaokul son sınıfa kadar kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim hayatını başarıyla tamamladığını,

b. Oğlu lise çağına geldiğinde ise yetkili Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) tarafından özel eğitim sınıfında eğitim görmesinin uygun görüldüğünü ancak ikamet ettikleri yere yakın olan Beşiktaş ve Şişli ilçelerinde özel eğitim sınıfı bulunmadığını, bunun üzerine evlerine yakın olan ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde özel eğitim sınıfı açılması talebinde bulunduklarını, bu taleplerinin başlangıçta kabul edildiğini fakat sonrasında adı geçen lisenin proje okulu olması dolayısıyla burada özel eğitim sınıfı açılmayacağı gerekçesiyle taleplerinin reddedildiğini,

c. Söz konusu duruma ilişkin olarak yetkili mercilere başvurdıklarını ancak herhangi bir çözüm bulunmadığını, oğlunun 3 sene boyunca eğitim hayatından uzak kaldığını ve bu hususların engellilik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

temelinde ayrımcılık oluşturduğunu belirtmiştir.

3. Muhatap Milli Eğitim Bakanlığından alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuran tarafından oğlunun eğitim hayatının 3 yıl kesintiye uğradığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı, Milli Eğitim Bakanlığı (Bakanlık) kayıtları incelendiğinde O.B.Ş.'nin eğitim hayatında herhangi bir kesinti olmadığının anlaşıldığı,

b. Başvuranın konuya ilişkin olarak İstanbul Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne vermiş olduğu 2/2/2024 tarihli dilekçesine cevap verilmediğı iddiasına ilişkin olarak ise İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ... sayılı yazı ile Bakanlığın görüşünün istendiğı, konuya ilişkin görüşün ... sayılı yazı ile İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne iletmesinin ardından Şişli Kaymakamlığı aracılığıyla başvuranın bilgilendirildiğı,

c. Gerekli işlemlerin tamamlanmasının ardından O.B.Ş.'nin Tekirdağ ... Anadolu Lisesinden İstanbul ... Anadolu Lisesine naklinin gerçekleştirildiğı ve aktif olarak eğitimine devam ettiğı hususları belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. O.B.Ş.'nin 2020 yılında Covid-19 salgınına ilişkin tedbirler ilan edildikten sonra ... Ortaokulu da dahil olmak üzere bu tarihten sonra kayıtlı görüldüğü hiçbir okulda aktif öğrenci olmadığı, bunun yanında hâlihazırda kayıtlı olduğu ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine ancak TİHEK'e başvuru yapılmasının ardından kaydedildiğı ve bu Okulda da aktif olarak eğitim almadığı, kaldı ki bu Okula kayıt için ilk başvuru tarihinin 2021 Eylül ayı olduğu, O.B.'nin bu başvurunun ardından 1 ay eğitim gördüğü, sonrasında ise normalde bu kaydın yapılmaması ve söz konusu okulda özel eğitim sınıfı açılmayacağı gerekçeleriyle özel eğitim sınıfının kapatıldığı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen kayıtlar incelendiğinde O.B.'nin resmi olarak bir kaydı olmadan bu bir aylık süreçte bahsi geçen okulda özel eğitim sınıfına devam ettiğinin anlaşıldığı,

b. İdarenin, O.B.'nin aktif ve kesintisiz bir şekilde eğitim aldığına dair iddiasını sadece kayıtlı olduğu okul bilgileri ile değil öğrenciye ait yoklama bilgisi, okulda öğrenciye verilen eğitime dair tutanaklar ve bireysel eğitim planları gibi belgelerle kanıtlaması gerektiğı, nitekim O.B.'nin defalarca farklı okullara evrak üstünde kaydedildiğı ancak hiçbirinde aktif eğitim görmediğı ve 3 yıldır evde olduğu, kendisine salgının son yılında hiçbir aktif eğitim almamasına rağmen dayanağı belli olmayan notlardan oluşan bir karne verildiğı,

c. Ayrıca modülün izin vermemesi sebebiyle 3 yıl boyunca adı geçen okula kayıt yapmayan İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün kayıt yapmak için neden 3 sene beklediğini açıklaması gerektiğı hususları ileri sürülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

“Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

6. Anayasa’nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

(...)

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

(...)”

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan ayrımcılık, “Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi”, (f) bendine göre engelli “Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi”, (i) bendine göre ise makul düzenleme “Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirleri” ifade eder.

8. Mezkûr Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) *Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.*”

9. Mezkûr Kanun’un “*Ayrımcılık türleri*” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir: “a) *Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.*”

10. Mezkûr Kanun’un “*Ayrımcılık yasağının kapsamı*” başlıklı 5’inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

“(1) *Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.*

(2) *Birinci fıkroda belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.*”

11. Mezkûr Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” görevini haiz olduğu belirtilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun’un “*Başvurular*” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası, “*Ayrımcılık yasağı ihlaliinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden, 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır.

13. Mezkûr Kanun’un aynı maddesinin ikinci fıkrasında; “*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*” hükmü yer almaktadır. Başvuranın ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesi için 2/2/2024 tarihli dilekçe ile muhataba başvuruda bulunduğu görülmüştür. Dolayısıyla başvuranın 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirdiği değerlendirilmektedir. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru

olduğu kanaatine varılmıştır.

14. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38]. Ayrımcılık yasağı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesinde *"Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayrım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir."* şeklinde yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde ise *"Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır."* düzenlemesi yer almaktadır.

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak şeklinde tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpizs/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM'e göre, farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip değilse yani meşru bir amaç gütmüyorsa veya muamele kapsamında kullanılan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcı bir nitelik kazanmaktadır (AİHM, *Mazurek/Fransa*, B. No: 34406/97, 1/5/2020, para. 48).

16. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılamayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

17. Engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı ise uluslararası ve ulusal düzenlemeler ile koruma altına alınmıştır. Uluslararası düzenlemeler kapsamında AİHM, engelli bireylerin ayrımcı muameleye karşı korunması konusunda uluslararası hukukta ve Avrupa hukukunda bir mutabakat bulunduğu dikkat çekmekte ve AİHS'in 14'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleri sınırlı sayıda olmadığından engellilik temelinde ayrımcılığın ayrıca incelenebileceğini kabul etmektedir (AİHM, *Glor/İsviçre*, B. No: 13444/04, 30/4/2009, para. 53, 80). Ayrıca AİHM, Sözleşme'nin 14'üncü maddesinin engellilerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini diğerleriyle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlayacak düzenlemeleri içerdiğini ifade etmektedir (AİHM, *Çam/Türkiye*, B. No: 51500/08, 23/2/2016, para. 65).

18. Birleşmiş Milletler (BM) Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin (EHİS) 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında taraf devletlerin engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklayacağı ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence

altına alacağı düzenlenmiştir. EHİS'in 2'nci maddesinde ise engelliliğe dayalı ayrımcılık: *“Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır.”* şeklinde tanımlanmaktadır.

19. EHİS'in "Engelli Çocuklar" başlıklı 7'nci maddesi ise *"1. Taraf Devletler, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit bir şekilde tüm insan temel hak ve özgürlüklerinden tam olarak yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır. 2. Engelli çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun en çıkarının gözetilmesine öncelik verir. 3. Taraf Devletler engelli çocukların kendilerini etkileyen her konuda diğer çocuklarla eşit koşullar altında görüşlerini serbestçe ifade etme hakkına sahip olmalarını, yaşları ve olgunluk seviyelerine göre görüşlerine önem verilmesini ve onlara bu hakkın tanınması için engeline ve yaşına uygun destek sunulmasını sağlar."* hükmünü ihtiva etmektedir.

20. Somut olayda başvuran, oğlunun OSB tanılı bir çocuk olduğunu, ortaokul çağının sonuna kadar kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimini tamamladığını, lise çağına geldiğinde ise yetkili RAM tarafından özel eğitim sınıfına yerleştirilmesine yönelik karar alındığını ancak ikamet adreslerine yakın bir okulda özel eğitim sınıfı olmaması sebebiyle ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde (... MTAL) özel eğitim sınıfı açılması talebinde bulunduklarını ve adı geçen Okulda özel eğitim sınıfı açıldığını ancak oğlunun 1 ay kadar burada eğitimine devam etmesinden sonra okulun proje okulu olduğunun ve bu sebeple burada özel eğitim sınıfı bulunamayacağını kendilerine bildirildiğini ve oğlunun eğitimden mahrum bırakıldığını, yetkili kurum ve kuruluşlarla yazışmalar yapıldığını ancak yine de özel eğitim sınıfının yeniden açılmadığını, bu kapsamda gerekli düzenlemelerin yapılmaması nedeniyle oğlunun, pandemi sebebiyle aktif bir şekilde eğitim almadığı ortaokul son sınıf da dahil olmak üzere 3 yıl süreyle eğitim hayatından mahrum kaldığını ve ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. Bu bağlamda başvurunun, 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde belirtilen ayrımcılık türlerinden "makul düzenleme yapmama" ile bağlantılı olarak incelenmesi gerekmektedir. Başvurunun eğitim hizmetine ilişkin olması sebebiyle ilk olarak engelli çocukların eğitim hakkına ilişkin ulusal ve uluslararası düzenlemelerin ortaya koyulması gerekmektedir.

21. Uluslararası insan hakları hukuku bağlamında eğitim hakkı; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 1 No'lu Protokol, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (ESKHS), Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) ile Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi (EHİS) tarafından güvence altına alınmış temel bir haktır. AİHS'e Ek 1 No'lu Protokol'ün *“Eğitim hakkı”* başlıklı 2'nci maddesine göre *“Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. (...)”*

22. ESKHS'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre *“Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, herkesin eğitim görme hakkına sahip olduğunu kabul ederler. (...)”*, ÇHS 28'inci maddesi ise şöyledir: *“Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle: İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler. (...)”*. Maddede çocukların eğitim hakkının fırsat eşitliği temeli üzerinde gerçekleştirilmesi vurgulanmıştır. Bu amaca yönelik olarak, çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve fiziksel

kapasitesinin mümkün olan en üst düzeye ulaşması için engelli çocukların eğitim imkânlarına etkili erişimlerinin sağlanması gerekmektedir. Bu düzenleme ile engelli çocukların toplumsal yaşama engelsiz biçimde katılabilmelerinin diğer çocuklarla eşit şartlarda eğitim hakkından yararlanmayı gerektirdiği açıktır (BM Çocuk Hakları Komitesi, Engelli Çocukların Haklarına Dair Genel Yorum No:9, ÇHS/K/GY/9, 27/2/2007, Çocuklar, para. 66). ÇHS'nin 23'üncü maddesinde ise Taraf Devletlerin, zihinsel ya da bedensel engelli çocukların saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama sahip olmalarını kabul ettikleri düzenlenmiştir. Bununla birlikte eğitim hakkı, kişileri yoksulluktan kurtarmak, eşitsizlikleri gidermek ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için önem arz eden ve demokratik toplumun temelinde yer alan temel bir insan hakkıdır. Nitekim ÇHS'nin 29'uncu maddesinde eğitimin; çocuğun kişiliğinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesinin yanında insan haklarına ve temel özgürlüklere saygısının geliştirilmesi, çocuğun kendi ulusal değerleri ile birlikte diğer uygarlıklara ait değerlere saygısının geliştirilmesi, yine çocuğun anlayış, hoşgörü, barış gibi değerlere olan bağlılığının artırılması gibi hedeflere hizmet etmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu bağlamda çocuğun kişisel gelişimi ve toplumsal yaşamdaki temel değerleri benimsemesi açısından eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır (TİHEK, B. No: 2024/164, K. No: 2024/1144, 6/11/2024, para. 26.).

23. Bu kapsamda eğitim çok özel bir kamu hizmeti olarak sadece doğrudan faydaları olan bir hizmet değil geniş sosyal fonksiyonları da olan bir hizmettir ve demokratik bir toplumda insan haklarının sağlanması ve devamı için eğitim hakkının vazgeçilmez ve temel bir katkısı olduğu da aşîkârdır (AYM, *Selçuk Taşdemir [GK]*, B. No: 2013/7860, 03.03.2016, para. 64.). Öte yandan eğitimin toplum için taşıdığı öneme karşın, eğitim hakkı mutlak ve sınırsız bir hak değildir. Eğitim, niteliği gereği devlet tarafından kimi düzenlemeler yapılması gereken bir alandır. Şüphesiz eğitim kurumlarını düzenleyen kurallar, toplumun ihtiyaç ve kaynakları ile eğitimin farklı düzeylerine has özelliklere göre zaman ve mekân içinde değişiklik gösterebilir (AYM, *Yüksel Baran*, B. No: 2012/782, 26.06.2014, para. 37.). Ancak yine de yapılan düzenlemelerin aralarında engelli öğrencilerin de bulunduğu hassasiyeti yüksek olan gruplar üzerindeki etkileri hususunda özellikle ihtiyatlı olunması gerekmektedir (AİHM, *Ozan Barış ŞANLISOY/Türkiye*, B. No: 77023/12, 08.11.2016, para.61.).

24. Uluslararası insan hakları hukukunda engelli bireylerin kapsayıcı eğitim hakkı en detaylı şekilde EHİS'te düzenlenmiştir. Sözleşme'nin 24'üncü maddesine göre "1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir: (a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi; (b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması; (c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması. 2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar: (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve orta öğretim olanaklarının dışında

tutulmamalıdır; (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir; (c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır; (d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır; (e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır. (...)

25. Düzenlemeye göre eğitim hakkının ayrımcılıktan uzak ve fırsat eşitliği temelinde her bireye eşit olarak sağlanması, bu doğrultuda eğitim sisteminin her seviyede engellileri kapsayacak şekilde ve engellilere ömür boyu eğitim imkânı sağlanacak şekilde oluşturulması gerekmektedir. Engelliler, engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır, engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir. Ayrıca, engelli bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalı ve engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır. (TİHEK, K. No: 2024/1144, para. 28.).

26. Ulusal hukuk kapsamında ise eğitim hakkı Anayasa'nın 42'nci maddesinde ve 24/6/1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile koruma altına alınmıştır. Mezkûr Kanun'un "Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri" konulu ikinci bölümünün "Genellik ve eşitlik" başlıklı 4'üncü maddesi "Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz." ifadesini içermektedir. 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinde EHİS ile paralel biçimde engellilik temelinde ayrımcılık tanımına yer verilmiş olup ayrıca adı geçen Kanun'un 15'inci maddesinde hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim almasının engellenemeyeceği ve genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

27. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde eğitimin toplum ve çocuklar açısından büyük önemi haiz olduğu, yanı sıra ÇHS, EHİS ve 5378 sayılı Kanun'da yer alan engellilerin topluma tam ve etkin katılımı açısından ise en önemli araçlardan biri olduğu anlaşılmaktadır (TİHEK, K. No: 2024/1144, para. 29.). Ayrıca engelli çocukların ayrımcılığa uğramaksızın nitelikli bir eğitim alabilmesi ve özel eğitim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için devletler ve ilgili paydaşlar tarafından pozitif edimlerde bulunma yükümlülüğünün yerine getirilmesi, bu doğrultuda kimi düzenlemeler yapılması ve birtakım önlemler alınması gerektiği de ortaya çıkmaktadır. Nitekim AİHM'e göre, Avrupa Konseyi üyesi devletlerin ayrımcılık yapmama konusundaki negatif yükümlülüklerinin yanı sıra bazı koşullar altında AİHS'in 14'üncü maddesi kapsamında ayrımcılığı önleme, durdurma veya cezalandırma konusunda pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır (AİHS'in 14'üncü maddesi ve Sözleşme'ye Ek 12 No.lu Protokol'ün 1'inci maddesine ilişkin Rehber, s. 13, para. 41). AYM de benzer şekilde kamu otoritelerinin bireyin eğitim ve öğrenim görmesini engellememe şeklinde bir negatif ödevi haiz olduğunu belirtmiştir (AYM, Yüksel Baran, B. No: 2012/782, 26/6/2014, para. 36; Adem Öğüt ve diğerleri, B. No: 2014/20527, 22/11/2017, para 44).

28. Engelli Hakları Komitesine göre; EHİS'in 24'üncü maddesinin birinci fıkrası gereğince Taraf Devletler, engelli bireylerin, okul öncesi, ilköğretim, orta ve yüksek öğretim, mesleki eğitim, yaşam boyu öğrenim, ders dışı etkinlikler ve sosyal aktiviteler de dahil olmak üzere her seviyede eğitime, kapsayıcı bir sistem vasıtasıyla ayırım yapılmaksızın ve diğerleriyle eşit şartlar altında erişimlerini sağlamakla yükümlüdür [BM Engelli Hakları Komitesi, İçermeci Eğitim Hakkı Üzerine Genel Yorum No. 4 (2016), para. 8]. Komite, kapsayıcı eğitimin gerekleri arasında *bireyselleştirilmiş eğitim yaklaşımına* dikkat çekmektedir. Komite'ye göre her insanın öğrenme kapasitesinin farkında olunmalı ve engelli olanlar dahil tüm öğrenenler için yüksek beklentiler belirlenmelidir. Kapsayıcı eğitim, esnek eğitim programı ve öğrencilerin birbirinden farklı gereksinimleri, güçlü yanları ve öğrenme stillerine göre şekillenen eğitim ve öğrenme yöntemlerini içermektedir. Bu yaklaşım, tüm öğrenenlerin potansiyellerine ulaşmaları için destek, makul uyumlaştırma olanağı ve erken müdahale imkânı sağlamaktadır. Eğitim planını yaparken odaklanılması gereken, içerik değil, öğrencilerin kapasiteleri ve istekleridir. Engelli Hakları Komitesi, eğitimin her bireyin farklı ihtiyaç ve özellikleri kapsamında şekillenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu çerçevede eğitimde bütün kişileri kapsayacak bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği ve bu yaklaşım doğrultusunda uygun desteklerin sağlandığı erişilebilir öğrenme ortamlarında kapsayıcı sınıf içi eğitimin uygulanması sağlanarak, eğitim ortamlarındaki ayrımcılığın sona erdirilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Ayrıca eğitim sistemleri, öğrencilerin sisteme uymasını beklemek yerine, kişiselleştirilmiş bir eğitim sağlamalıdır (Engelli Hakları Komitesi, İçermeci Eğitim Hakkı Üzerine Genel Yorum No. 4 (2016), para. 12). Tüm bu açıklamalar ışığında engelli çocuklar başta olmak üzere engellilerin eğitim hayatına tam ve diğer bireylerle eşit olarak katılması için gerekli uyarılama ve düzenlemelerin yapılmaması durumunun da ayrımcılık yasağı ihlalini gündeme getireceği kuşkusuzdur. Somut başvurunun da açıklanan bu yükümlülük kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

29. Ülkemizde özel gereksinimli bireylere sunulacak özel eğitim hizmetlerinin düzenlenmesi amacıyla 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (Yönetmelik) yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "*Tanımlar ve kısaltmalar*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ş) bendine göre özel eğitim; bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş eğitim programları ve özel olarak yetiştirilmiş personel ile uygun ortamlarda sürdürülen eğitimi ifade etmektedir. Özel eğitimin temel ilkelerinin düzenlendiği 5'inci madde uyarınca özel eğitim hizmetlerinin sunumunda bireysel farklılıkların yanında özel eğitim alan öğrencinin ilgi, istek ve yeterliliği dikkate alınmalı, ailenin sürece katılımına önem verilmeli, öğrenciye içinde bulunduğu çevreden ayrılmadan kapsayıcı bir eğitim ortamı sunulmalı ve öğrencinin eğitsel performansı doğrultusunda öncelikli olarak akranlarıyla birlikte eğitim alması sağlanmalıdır. Ancak bu süreçte öğrenci için Bireysel Eğitim Programı (BEP) geliştirilmeli ve bu BEP'ler özel eğitim alan her bir öğrenci için bireysel olarak uygulanmalıdır [Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÖRGM), Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı - Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, 2022, s. 6].

30. Yönetmelik'in "*Eğitim tür ve kademelerindeki özel eğitim hizmetleri*" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini

kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdürmesinin esas olduğu ancak bu bireylere yönelik özel eğitim kurumları ve özel eğitim sınıflarının da açılabilceği düzenleme altına alınmıştır. Bu kapsamda özel gereksinimli öğrenciler eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine tabi tutulmakta ve bu değerlendirme süreci sonrasında öğrencinin yararlanacağı özel eğitim türü belirlenmektedir. Yönetmelik'in 7'nci maddesine göre bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılaması ile ilgili iş ve işlemler RAM'larda oluşturulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu tarafından yapılmaktadır. Aynı madde uyarınca eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen bireylerin, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenmesinin ardından uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirileceği belirtilmektedir.

31. Somut başvuru kapsamında dosyaya sunulan Öğrenci Dönem ve Sınıf Bazlı Tüm Ders Notları belgesinden ve başvuranın başvuru dilekçesinden anlaşıldığı üzere O.B.Ş., ortaokul eğitiminin bitimine kadar kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimini sürdürmüş, lise kademesine geçişinin ardından ise eğitimine özel eğitim sınıfında devam etmiştir. Başvuran, yetkili mercilerce yapılan değerlendirmeler sonrasında oğlunun lise eğitimini özel eğitim sınıfında sürdürmesine karar verildiğini ancak ikamet adreslerine yakın bir okulda özel eğitim sınıfı bulunmadığını, bu sebeple oğlunun eğitim alabilmesi için ... MTAL'de özel eğitim sınıfı açılmasını talep ettiklerini beyan etmiştir. Başvuran ilk aşamada bu sınıfın açıldığını, oğlunun 1 ay kadar burada eğitim görmesinin ardından ise ... MTAL'in proje okulu olması gerekçesiyle sınıfın kapatıldığını, başvurularına rağmen özel eğitim sınıfının tekrar açılmadığını ve oğlunun diğer okullarda geçen süreler de dâhil olmak üzere 2020 yılı ile 2024 yılları arasında 3 yıl boyunca aktif bir eğitimden mahrum bırakıldığını, gerekli uyarlamaların yapılmaması nedeniyle ayrımcılığa uğradığını ileri sürmüştür.

32. Dosyada yer alan bilgi ve belgeler incelendiğinde O.B.Ş.'nin mezun olduğu ... Ortaokulu'ndan sonra sırasıyla İstanbul ili ... ilçesinde ... Eğitim Meslek Lisesi, Muğla ili ... ilçesinde ... Özel Eğitim Uygulama Okulu, Tekirdağ ili ... ilçesi ... Özel Eğitim Uygulama Okulu, Tekirdağ ili ... ilçesi ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve İstanbul ili ... ilçesi ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi okullarında kayıtlı olduğu görülmektedir. Başvuranın iddiası, oğlunun bu okullara kayıtlı görünmesine rağmen gereksinim durumuna uygun bir eğitim alamadığı yönündedir. Başvuranın iddiasına ilişkin olarak muhatap Milli Eğitim Bakanlığından O.B.'nin bu okullarda aktif eğitim aldığını gösterir ek bilgi ve belge talep edilmiştir. Muhatap Bakanlık tarafından Kurumumuza gönderilen bilgi ve belgelerde, O.B.'nin ... Özel Eğitim Meslek Okulu'nda aktif bir eğitim aldığını gösterir herhangi bir belgeye rastlanmamıştır. Öğrenciye ait dönem ve sınıf bazlı not çizelgesinde ... Özel Eğitim Okulu'nda belli derslere ait not girişleri bulunsada bu notların 0 (sıfır) olarak girildiği görülmüştür. Dosya kapsamında öğrencinin bu okulda aktif olarak eğitim gördüğüne ilişkin başka bir belgenin bulunmaması, Müzik ve Oyun ile İş ve Beceri Uygulamaları derslerinden iki adet not girişinin olması, bunların ise sıfır (0) olarak girilmesi göz önüne alındığında öğrencinin adı geçen okulda da aktif bir eğitim hayatının bulunmadığı kanaati oluşmuştur.

33. Yine dosyaya sunulu belgelere göre öğrencinin Tekirdağ'da ... Özel Eğitim Uygulama Okulu, ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve

Tekirdağ ... Özel Eğitim Uygulama Okulu olmak üzere üç ayrı okulda kaydının görüldüğü anlaşılmaktadır. Öğrencinin ... Özel Eğitim Uygulama Okulunda aktif olarak eğitim aldığına dair devamsızlık çizelgesi, bireysel eğitim planı, katıldığı dersler ve bunlara ait not çizelgesi gibi herhangi bir belge dosyada bulunmamakla birlikte dosyada yer alan ve öğrenciye ait arşiv öğrenci bilgisini içeren 7/10/2024 tarihli belgede öğrencinin okuldaki durumunun “Özel Eğitim - Örgün Eğitim Kurumuna Devam Edemeyen Öğrenci - (ÖEHY 36 / 6 Madde)” şeklinde kayda geçtiği görülmüştür.

34. O.B.’nin ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde aldığı eğitim dönemine ilişkin olarak 10 adet not girişi olduğu görülmüştür. Bunun yanında adı geçen Okul İdaresi tarafından dosyaya sunulan 15/10/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda, O.B.’nin 26/1/2024 tarihinde okullarına nakil ile geldiği, 30/5/2024 tarihinde ise velisinin isteği üzerine ... MTAL’e nakil olduğu belirtilmiş ve bu tarihler arasında O.B.’nin okula devam etmemesine ilişkin olarak veli ile iletişime geçildiği ifade edilmiştir. Veli ile yapılan görüşmede velinin İstanbul’da ikamet ettiği, oğlunun naklini İstanbul’a aldırarak istediği ve okula devam etmemesinin kendi bilgisi dahilinde olduğu hususlarının öğrenildiği, bunun üzerine devamsızlık mektuplarının ve sorumluluk derslerine ilişkin bilgilerin veliye elektronik ortamda gönderildiği belirtilmiştir.

35. ... Özel Eğitim Uygulama Okulu tarafından dosyaya sunulan yazıda O.B.’nin okulda sürekli devamsız bir öğrenci iken veli talebi üzerine yeniden değerlendirmesinin yapıldığı ve ... İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulunun 12/1/2024 tarihli ve ... sayılı kararı ile 26/1/2024 tarihinde ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde hafif düzey otizm özel sınıfına nakil gittiği belirtilmiştir. Öğrencinin ... Özel Eğitim Uygulama Okulu’nda gördüğü eğitime ilişkin olarak ise öğrenciye yönelik hazırlanmış çalışma raporu, öğrencinin devamsızlıklarına ilişkin veliye hitaben hazırlanan devamsızlık mektupları, 7/12/2023, 13/12/2023 ve 19/12/2023 tarihli veli görüşme formları bulunmaktadır. Okul yönetimi tarafından konuya ilişkin olarak veliye devamsızlığa dair uyarı mektupları gönderildiği, veli ile telefon aracılığıyla iletişim kurulduğu, öğrencinin ikamet adresi olarak görünen adrese ziyarette bulunulduğu ancak velinin bu adreste ikamet etmediğinin ve söz konusu adreste velinin babasının oturduğunun öğrenildiği belirtilmiştir. Okul yönetimi veli ile iletişim kurduğunda oğlunun ağır düzey otizmlili öğrencilerin olduğu bir sınıfa değil hafif düzey otizmlili öğrencilerin olduğu bir sınıfına devam etmesi gerektiğini düşündüğü, bu sebeple oğlunu okula göndermediği bilgisinin alındığı görülmüştür.

36. Yukarıdaki süreçler ve başvuranın Kurumumuza yapmış olduğu başvuruda oğlunun hem yeniden değerlendirmeye tabi tutulması hem de okul kayıtlarını açtırarak oğlunun eğitimini sürdürmesi amacıyla ikametini önce Bodrum sonra Tekirdağ’a aldırarak belirtir ifadeleri birlikte değerlendirilmelidir. Başvuranın İstanbul dışındaki okul kayıtlarını bu kapsamda oğlunun ağır düzey otizm şeklinde yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılamasına ilişkin kararın değiştirilmesi ve sonrasında İstanbul’a kaydının aldırılabilmesi için yaptığı, nitekim başvuranın ikamet adresini aldırarak bu adreslerde ikamet etmediği dosyada yer alan bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. ... Özel Eğitim Uygulama Okulu idaresi tarafından Edirne’de başvuranın ikamet adresi olarak görünen adrese yapılan ziyarete ilişkin tutanakta, burada başvuranın babasının oturduğunun, kendisi ve çocuğunun ise burada ikamet etmediğinin belirtildiği görülmüştür. Bunun yanında ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi idaresi tarafından başvuran ile O.B.’nin devamsızlığına ilişkin iletişime geçildiği, başvuranın Edirne’de ikamet

etmediğini ve oğlunun devamsızlıklarının bilgisi dâhilinde olduğunu beyan ettiği belirtilmiştir. Tüm bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde O.B.'nin ... MTAL dışındaki eğitim süreçlerindeki devamsızlıklarının başvuranın bilgisi ve inisiyatifi dahilinde olduğu kanaati oluşmaktadır.

37. O.B.'nin ... MTAL'de aldığı eğitime dair olarak ise öğrencinin okul kaydına ilişkin 11/10/2024 tarihinde sistemden alınmış belge, 12. sınıf orta-ağır otizmli öğrenciler için açılmış olan sınıfın 2023-2024 1. dönemine ait ders programı, 2024-2025 eğitim öğretim yılının birinci dönemine ait devamsızlık çizelgesi ve 8/10/2024 tarihli BEP toplantısı tutanağı dosyada yer almaktadır. Yine bilgi ve belgeler incelendiğinde öğrenciye ait Arşiv Öğrenci Bilgisi adlı belgeden O.B.'nin ... MTAL'e ilk kayıt tarihinin 31/5/2024 olduğu anlaşılmaktadır. Ne var ki Milli Eğitim Bakanlığı sistemleri aracılığıyla 7/10/2024 tarihinde oluşturulan Öğrenci Dönem Bazlı Devamsızlık Listesinde öğrencinin ... MTAL bünyesinde yaptığı devamsızlıklara da yer verilmiş olup bu belgede öğrencinin 21/2/2024 tarihinden başlamak üzere 2/10/2024 tarihine kadar çeşitli günlerde devamsızlıkları görülmektedir. Öğrencinin ... MTAL'de aldığı derslere ilişkin olarak ise herhangi bir not girişi olmadığı görülmüştür.

38. Yukarıda da zikredildiği üzere başvuran, O.B. için ... MTAL'de öncelikle özel eğitim sınıfı açıldığını ancak 1 ay sonra bu sınıfın kapatıldığını belirtmiştir. Başvuranın dosyaya sunduğu 2/2/2024 tarihli dilekçe incelendiğinde bu dilekçenin, özel eğitim sınıfının kapatıldığı ve eşit bir eğitim hakkına erişim için bu sınıfın geri açılması gerektiği talebine ilişkin olduğu görülmektedir. Başvuranın bu dilekçesine ilişkin olarak İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Bakanlık'ın görüşünün istendiği Bakanlık tarafından görüş bildirilmesinin ardından ise Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nce velinin bilgilendirildiği anlaşılmıştır. Başvuranın talebi karşısında muhatabın makul düzenleme yükümlülüğünün kapsamının özel eğitim sınıflarının açılmasına ilişkin mevzuat çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

39. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin “Özel eğitim sınıflarının açılması” başlıklı 26'ncı maddesi şöyledir:

“(1) Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda ayrı bir sınıfta eğitim almalarına karar verilen özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için resmî ve özel okullarda il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi doğrultusunda Valilik Oluru ile özel eğitim sınıfları açılır. Açılan özel eğitim sınıfına ilişkin bilgiler Bakanlığın kurum bilgilerinin veri girişi yapılan sistemine işlenir.

(2) Özel eğitim sınıfı açılması için düzenlenecek Valilik Olurunda, bünyesinde özel eğitim sınıfı açılacak olan okulun adı, açılacak özel eğitim sınıfının kademesi, sınıfta uygulanacak eğitim programı ve eğitim verilecek yetersizlik türüne dair bilgiler yer alır.

(3) Özel eğitim sınıfı açılması sürecinde; yerleşim yerinde Yönetmeliğin 27 nci ve 28 inci maddeleri doğrultusunda açılmış olan mevcut özel eğitim sınıflarının eğitim hizmeti verdiği kademe, sınıflara kayıtlı olan öğrencilerin yetersizlik türü, sınıfların kapasitesinin azami sayıya ulaşp ulaşmadığı ve bu sınıflara taşıma yoluyla eğitime erişim sağlanıp sağlanamayacağı ile yerleşim yerinde bulunan özel eğitim okullarının öğrenci kapasitelerinin değerlendirilerek ihtiyaç olması halinde yeni bir sınıfa açılması ile ilgili iş ve işlemler başlatılır.”

40. Yönetmelik'in “Özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfları” başlıklı 28'nci

maddesinde de okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarında özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfları açılabileceği öngörülmüştür. İlgili düzenlemelerden anlaşıldığı üzere özel eğitim sınıfında eğitim görmesine karar verilen öğrenciler için özel eğitim sınıfları açılması gerekmektedir. Özel eğitim sınıflarının açılması ise belli süreçler sonunda alınan kararlar ile gerçekleşmektedir. Bu kapsamda il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurullarının teklifi sonrasında valilik oluru ile özel eğitim sınıfları açılmaktadır. Özel eğitim sınıfları açılırken yerleşim yerinde hâlihazırda hizmet veren özel eğitim sınıflarının; eğitim hizmeti verdiği kademe, sınıflara kayıtlı olan öğrencilerin yetersizlik türü ve sınıfların kapasitesi gibi hususlar değerlendirilerek bir karar verilmektedir.

41. Bu doğrultuda özel eğitim sınıflarının açılmasının mali ve lojistik uygunluğuna dair değerlendirmeyi yapmak yukarıda zikredilen ilgili kurum ve kuruluşların görevidir. Bunun gibi öğrencilerin özel eğitim sınıfında eğitim alması gerektiği yönünde bir karar alındığında, engelli her çocuğun engel türüne ve derecesine göre uygun eğitimi alması için bireysel farklılıkları, gelişim özellikleri ve eğitim ihtiyaçları da dikkate alınarak kendilerine en uygun olan özel eğitim sınıfına yönlendirilmeleri de bu kurum ve kuruluşların görevi kapsamında yer almaktadır. Zira bu husus Yönetmelik'te de zikredilmiştir. Ayrıca öğrencilerin özel eğitim sınıflarına erişiminin sağlanmasına ilişkin koşulların oluşturulması ve bu kapsamda gerekli makul düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

42. Makul düzenlemelerin yapılmaması, 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi gereği bir ayrımcılık türü olarak kabul edilmiştir. Anılan Kanun'da makul düzenlemenin "*Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirler*" anlamına geldiği ifade edilmiştir. Belirtmek gerekir ki makul düzenleme, engellilik bağlamında ayrımcılık yapmama yükümlülüğünün derhal uygulanmasını sağlayan temel bir unsurdur. İleriye dönük bir yükümlülük olarak makul düzenleme, engelli bir kimsenin erişilebilir olmayan durumlara veya ortamlara erişim istediği veya kendi haklarından istifade etmek istediği andan itibaren gerçekleştirilmeli, başvuru sahibi veya sahipleri ile müzakere edilmelidir. Makul düzenleme, yükümlülük sahibinin engelli bireyle diyaloga girmesini gerektirmektedir. Makul düzenleme yapma yükümlülüğünün, engelli bir bireyin bir düzenleme talebinde bulunduğu ya da ilgili yükümlülük sahibinin söz konusu kişinin bir engeli olduğunun gerçekten farkında olduğunun kanıtlandığı durumlarla sınırlı olmadığına altını çizmek gerekir. Aynı zamanda, potansiyel bir yükümlülük sahibinin söz konusu kişinin haklarını kullanmanın önündeki engelleri kaldırmak için bir düzenlemeye ihtiyaç duyabilecek bir engeli olduğunu fark etmesi gerektiği durumlarda da uygulanmalıdır (BM Engelli Hakları Komitesi, Ayrımcılık Yapmama ve Eşitlik Hakkında Genel Yorum No:6, CRPD/C/GC/6, 26/4/2018, para. 24/b).

43. O.B.'nin eğitimine ... MTAL'de devam edebilmesi için burada özel eğitim sınıfı açılması yönündeki talep de bu kapsamda değerlendirilip burada özel eğitim sınıfı açılmasının uygun görüldüğü anlaşılmıştır. Bu bağlamda O.B.'nin aynı ilçede veya muhitte başka bir eğitim kurumunda eğitim hayatına devam etmesinin daha uygun olacağı yönünde bir tespitin yapılamayacağı, O.B. için uygun olan eğitim kurumunun yukarıda zikredilen yetkili mercilerce ... MTAL olarak belirlendiği ve öğrencinin buraya yönlendirildiği tespit edilmiştir. İlgili tarafın yapmış olduğu bu tespit ile adı geçen okulda özel eğitim sınıfı açılmasının mali olarak uygun, ölçülü, gerekli ve yerinde bir talep olduğu kararna

varıldığı anlaşılmaktadır.

44. Söz konusu kararın ardından O.B.'nin bir ay kadar burada eğitimine devam ettiği sonrasında ise ... MTAL'in proje okulu haline gelmesi üzerine özel eğitim sınıfının kapatıldığı iddiasının da incelenmesi gerekmektedir. Dosyaya sunulu bilgiler incelendiğinde 2/2/2024 tarihli dilekçe ile başvuranın, özel eğitim sınıfının kapatılması sebebiyle oğlunun eğitimden mahrum kaldığı ve söz konusu sınıfın yeniden açılması gerektiği hususunu içeren talebini Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ilettiği görülmüştür. Söz konusu dilekçe üzerine Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Milli Eğitim bakanlığı arasında yapılan yazışmalar dosyada yer almaktadır. Bu yazışmalar incelendiğinde ... MTAL idaresinin, merkezi sınav puanı ile öğrenci alan okul statüsünde olunması, e-okul modülünün öğrenci ve özel eğitim sınıfı ekleme işlemine müsaade etmemesi ve okulun proje okulu olması sebebiyle ... MTAL bünyesinde özel eğitim sınıfı açılıp açılmayacağı konusunda tereddüte düştüğü ve Bakanlıktan görüş talebinde bulunduğu anlaşılmıştır. Bakanlık görüşünde, ilgili mevzuat kapsamında ... MTAL'de özel eğitim sınıfı açılması için herhangi bir engel bulunmadığının belirtildiği ve sonrasında sınıf açma işlemlerinin başladığı görülmüştür. Bu kapsamda her ne kadar O.B.'nin ... MTAL'e ilk kayıt tarihi 31/5/2024 olarak görünmekteyse de bu tarihin öncesinde O.B.'nin eğitimi için burada açılan özel eğitim sınıfına yönlendirildiği ancak bir müddet sonra bu sınıfın kapatıldığı, akabinde ise velisinin başvuruları üzerine sınıfın açılmasına dair değerlendirmelerin tekrar gerçekleştirildiği ve sınıfın açıldığı anlaşılmıştır. Ancak sınıf açılana kadar geçen süreçte, sınıfın açılmasına ilişkin işlemlerin yapılmaması sebebiyle O.B.'nin en az 4 ay eğitimden mahrum kaldığı açıktır. Zira başvuranın sınıfın tekrar açılması için verdiği dilekçe 2/2/2024 tarihli olup bu dilekçeye ilişkin olarak verilen cevap yazısı başvurana 19/3/2024 tarihinde ulaşmışsa da O.B.'nin okula kayıt tarihi 31/5/2024 olarak görülmektedir.

45. Buna ek olarak başvuran, Eylül 2021'de ... MTAL'de bir özel eğitim sınıfı açılması için başvurduğunu ve 6/9/2021 tarihinde başlayan 2021-2022 eğitim öğretim yılının başında ... MTAL'de bir özel eğitim sınıfı açıldığını, oğlu burada eğitim görmekteyken 1 ay kadar bir sürenin geçmesinin ardından okulun pilot okula dönüşmesi sebebiyle özel eğitim sınıfının kapatıldığını belirtmiştir. Dosyada yer alan Arşiv Öğrenci Bilgisi adlı belgede O.B.'nin 2020-2021 eğitim öğretim yılının sonunda ve 2/7/2021 tarihinde ortaokuldan mezun olduğu ancak belli bir gecikmenin ardından 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde 26/12/2022 tarihinde lise kademesinde bir okula ilk kaydının yapıldığı görülmüştür. Bu husus da başvuranın söz konusu iddiasını destekler niteliktedir. Zira O.B.'nin 2021-2022 yılında eğitim hayatında bir kesinti yaşandığı görülmektedir. Bu durumun da özel eğitim sınıfının açılması ve ardından kapatılması sebebiyle olabileceği kanaati oluşmaktadır. Akabinde O.B.'nin 31/5/2024 tarihinde ... MTAL'e kaydının yapılmasına kadar geçen sürede kimi zaman velisinin bilgisi dahilinde olmak üzere eğitim hayatının sürekli olarak kesintilere uğradığı görülmektedir. Bu kapsamda 6/9/2021 tarihinden 31/5/2024 tarihleri arasında O.B.'nin kendisine uygun mevcut özel eğitim sınıfının kapatılması ile başlayan ve velisinin bilgisi dahilinde O.B.'nin Tekirdağ ve Muğla'da çeşitli okullara kayıt ettirmesi ile devam eden süreçte O.B.'nin belirsiz sürelerle eğitimden mahrum kaldığı da anlaşılmaktadır.

46. Somut olay incelendiğinde başvuranın oğlu için ... MTAL'de özel eğitim sınıfı açılması

konusunda Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurularda bulunduğu anlaşılmıştır. Başvuranın özel eğitim sınıfı açılması şeklindeki talebinin söz konusu Müdürlükler tarafından öncelikle reddedildiği ancak sonrasında ise özel eğitim sınıfının açılması yönünde karar alındığı görülmüştür. Özel eğitim sınıfının, açılmasından kısa bir süre sonra kapatıldığı bunun üzerine başvuranın Müdürlüklere tekrar başvuruda bulunduğu İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bu başvurunun görüş alınması amacıyla Bakanlığa iletilindiği anlaşılmıştır. Bakanlığın İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderdiği görüş yazısında, proje okullarında özel eğitim sınıfı açılmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı şeklinde görüş bildirilmesi üzerine özel eğitim sınıfının tekrar açılması için işlemlerin başlatıldığı görülmüştür. Bu doğrultuda başvuranın makul düzenleme talebine ilişkin ilk elden bilgi sahibi olan, bu kapsamda gerekli düzenlemeleri yapması ve ... MTAL ile Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasındaki eşgüdümü sağlaması gereken kuruluşun İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü olduğu kanaati hasıl olmuştur. Ne var ki somut olayda İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, en başta başvuranın özel eğitim sınıfı açılması şeklindeki talebini reddettiği, özel eğitim sınıfının açılmasının ardından kısa bir süre sonra kapatılmasına ilişkin süreçte ise eğitim hakkının gerektirdiği hız ve hassasiyet ile aksiyon alarak ilgili kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamadığı veya kendisi konuya ilişkin olarak ivedi bir çözüm üretmediği anlaşılmış olup bu sebeple O.B.'nin eğitim hakkından mahrum kaldığı söz konusu sürecin yaşandığı anlaşılmıştır. Bakanlığın ise başvuru konusu olaydan haberdar olmasının ardından özel eğitim sınıfının tekrar açılması yönünde olumlu görüş bildirdiği ve olay açısından herhangi bir hak ihlaline sebebiyet vermediği görülmüştür.

47. Somut olay incelendiğinde başvuranın oğlu için ... MTAL'de özel eğitim sınıfı açılması konusunda Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurularda bulunduğu anlaşılmıştır. Başvuranın özel eğitim sınıfı açılması şeklindeki talebinin söz konusu Müdürlükler tarafından öncelikle reddedildiği ancak sonrasında ise özel eğitim sınıfının açılması yönünde karar alındığı görülmüştür. Özel eğitim sınıfının, açılmasından kısa bir süre sonra kapatıldığı ve bunun üzerine O.B.'nin belli bir süre eğitimden mahrum kaldığı anlaşılmıştır. Akabinde başvuranın, O.B.'nin eğitsel değerlendirmesinin yeniden yapılması ve okul kayıtlarının açılması amacıyla O.B.'yi İstanbul dışında farklı illerdeki okullara kaydettirdiği ancak O.B.'nin velisinin bilgisi dâhilinde buradaki okullarda aktif bir şekilde eğitimine devam etmediği görülmüştür. Zira başvuranın kendi ifadeleri ve dosyada yer alan bilgi belgeler dikkate alındığında başvuranın, O.B.'nin hafif düzey engelli sınıfında eğitimine devam etmesi gerektiğini düşündüğü, bu sebeple tekrar eğitsel değerlendirmeye tabi tutulup özel eğitim sınıfı türünün değiştirilmesini sağlamak ve okul kayıtlarını açtırmak için bu şekilde farklı illerdeki okullara kayıt yaptırdığı anlaşılmıştır.

48. Bu süreç sonrasında ise başvuranın Müdürlüklere tekrar başvuruda bulunduğu İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bu başvurunun görüş alınması amacıyla Bakanlığa iletilindiği anlaşılmıştır. Bakanlığın İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderdiği görüş yazısında, proje okullarında özel eğitim sınıfı açılmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı şeklinde görüş bildirilmesi üzerine özel eğitim sınıfının tekrar açılması için işlemlerin başlatıldığı görülmüştür. Bu doğrultuda başvuranın makul düzenleme talebine ilişkin ilk elden bilgi sahibi olan, bu kapsamda gerekli düzenlemeleri yapması ve ... MTAL ile Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasındaki eşgüdümü sağlaması gereken kuruluşun İstanbul İl Milli

Eğitim Müdürlüğü olduğu kanaati hâsıl olmuştur. Ne var ki somut olayda İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünün, en başta başvuranın özel eğitim sınıfı açılması şeklindeki talebini reddettiği, özel eğitim sınıfının açılmasının ardından kısa bir süre sonra kapatılmasına ilişkin süreçte ise eğitim hakkının gerektirdiği hız ve hassasiyet ile aksiyon alarak ilgili kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamadığı veya kendisi konuya ilişkin olarak ivedi bir çözüm üretmediği anlaşılmış olup bu sebeple O.B.'nin eğitim hakkından mahrum kaldığı söz konusu sürecin yaşandığı anlaşılmıştır. Bakanlığın ise başvuru konusu olaydan haberdar olmasının ardından özel eğitim sınıfının tekrar açılması yönünde olumlu görüş bildirdiği ve olay açısından herhangi bir hak ihlaline sebebiyet vermediği görülmüştür.

49. Tüm bu hususlar ışığında her ne kadar başvuranın oğlu için özel eğitim sınıfı açılması yönündeki makul düzenleme talebi ilk anda yerine getirilmişse de bir süre sonra özel eğitim sınıfının kapatıldığı ve bu sebeple O.B.'nin 1 yıla yakın bir süre eğitim hakkından mahrum kaldığı, ardından ise velisi tarafından çeşitli illerdeki okullara kaydının yaptırıldığı ancak velisinin bilgisi dâhilinde bu okullara devam etmediği, ilerleyen süreçte ise velisi tarafından ... MTAL'de özel eğitim okulu açılması şeklindeki talebin yinelenmesi ile bu okula kaydının yapıldığı ancak söz konusu talep ile okul kaydı arasında geçen yaklaşık 4 aylık süreçte de yine O.B.'nin eğitim hayatında kesinti yaşandığı anlaşılmıştır. Bu süreçte O.B.'nin velisinin bilgisi dâhilinde gerçekleşen eğitim kesintileri haricindeki kesintilerden idarenin sorumluluğunun bulunduğu düşünülmektedir. Bu durumun eğitim hakkının süreklilik arz eden niteliğine uygun olmadığı, bu sebeple O.B.'nin kendisine uygun olan şartlar altında eğitim alma hakkından mahrum bırakıldığı anlaşılmış ve muhataplardan İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü açısından ayrımcılık yasağının engellilik temelinde ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

50. Somut olayda gerçekleşen ayrımcılık yasağı ihlali bakımından; ihlalin etki ve sonuçlarının ağırlığı, ayrımcılık yasağı kapsamında korunmak istenen kamusal menfaat, muhatap Müdürlüğün konuya ilişkin gerekli düzenlemeleri sonradan yerine getirmiş olması ve ihlale ilişkin olarak başvuranın müterafik kusuru bulunması birlikte değerlendirildiğinde ihlal konusu eylemle ilgili muhatap Müdürlüğe 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda muhatap Milli Eğitim Bakanlığı tarafından AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Muhatap İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Muhatap İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü hakkında 50.000,00 TL (ElliBin TL) İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

Ç. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

D. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

25/6/2025 tarihinde İsmail AYAZ ve Saffet BALIN'ın karşı oyları ile OY ÇOKLUĞUYLA karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi
(İzinli)

Ek: 2025/393 N.S.E. Kurul Kararı İsmail AYAZ ve Saffet BALIN Karşı Oyu

10.07.2025

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : N.S.E.
Karar Numarası : 2025/393

Engelli bireylerin eğitim hakları Anayasa'nın 42'nci maddesi ile güvence altına alınmış olup bu güvence 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un "Eğitim ve öğretim" başlıklı 15'inci maddesinde ayrıca vurgulanmıştır. Eğitim, engelli bireylerin toplumsal hayata tam ve etkin katılımlarına katkı sağlayacak en önemli başlıklar arasında yer almaktadır. 24/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Genellik ve eşitlik" başlıklı 4'üncü maddesinde eğitim kurumlarının dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açık olduğu ve eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı belirtilmektedir. İnceleme konusu olayda; başvuran, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı bulunan oğlunun eğitim hakkına erişememesi nedeniyle ayrımcılık yasağının engellilik temelinde ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuru dilekçesinde, başvuran, oğlunun OSB tanılı bir çocuk olduğunu, ortaokul çağının sonuna kadar kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimini tamamladığını, lise çağına geldiğinde ise yetkili RAM tarafından özel eğitim sınıfına yerleştirilmesine yönelik karar alındığını ancak ikamet adreslerine yakın bir okulda özel eğitim sınıfı olmaması sebebiyle ... Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde (... MTAL) özel eğitim sınıfı açılması talebinde bulunduklarını ve adı geçen Okulda özel eğitim sınıfı açıldığını ancak oğlunun 1 ay kadar burada eğitimine devam etmesinden sonra okulun proje okulu olduğunun ve bu sebeple burada özel eğitim sınıfı bulunamayacağının kendilerine bildirildiğini ve oğlunun eğitimden mahrum bırakıldığını, yetkili kurum ve kuruluşlarla yazışmalar yapıldığını ancak yine de özel eğitim sınıfının yeniden açılmadığını, ortaokul son sınıf da dâhil olmak üzere 3 yıl süreyle eğitim hayatından mahrum kaldığını ve ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. Bu kapsamda yapılan incelemede; başvuranın oğlu için özel eğitim sınıfı açılması yönündeki makul düzenleme talebi ilk anda yerine getirilmişse de belli bir süre sonra özel eğitim sınıfının kapatıldığı ve bu düzenlemenin eğitim hakkının süreklilik arz eden niteliğine uygun olmadığı, bu sebeple başvuranın kendisine uygun olan şartlar altında eğitim alma hakkından mahrum bırakıldığı anlaşılmış ve muhataplardan İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü açısından ayrımcılık yasağının engellilik temelinde ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." Başvuru kapsamında yapılan değerlendirmelerde her ne kadar başvuranın Kurumumuza başvurmadan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No: 0 312 422 7791

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

nce ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesi için 2/2/2024 tarihli dilekçe ile muhataba başvuruda bulunduğu ifade edilmişse de mzekkerede söz konusu dilekçeye ilişkin daha ayrıntılı açıklamaların yapılması gerektiği kanaatiyle sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Kurul yesi

e-imzalıdır

SaffetBALIN
Kurul yesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: 0 312 422 7791